

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA.410.021.05.2016
P/16/071

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/071 – Kształcenie w szkołach dla dorosłych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	<ol style="list-style-type: none"> Lidia Łucka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/82/2016 z 3 października 2016 r. (dowód: akta kontroli tom I str. 1) Tadeusz Dmowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWA/97/2016 z 7 listopada 2016 r. (dowód: akta kontroli tom I str. 2)
Jednostka kontrolowana	Policealna Szkoła Cosinus I w Warszawie, ul. Łucka 13, 00-842 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Agnieszka Juźwik, Dyrektor Policealnej Szkoły Cosinus I w Warszawie ¹ (dowód: akta kontroli tom I str. 3-4, 360, 383-394)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², kształcenie zawodowe dorosłych przez Policealną Szkołę Cosinus I w Warszawie³ w okresie objętym kontrolą⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W latach szkolnych od 2013/2014 do 2015/2016 w Szkole prawidłowo opracowano i realizowano ramowe plany nauczania oraz promowano słuchaczy zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Szkoła była wyposażona w urządzenia i pomoce dydaktyczne wymagane w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie. Skuteczność kształcenia w Szkole była porównywalna z innymi szkołami policealnymi dla dorosłych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.

- niewymagania w procesie rekrutacji zaświadczeń lekarskich, orzekających o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu,
- niezapewnienia właściwej bazy lokalowej, w tym warunków sanitarnohigienicznych,
- niezupełnienia bieżących dzienników lekcyjnych i nieprawidłowego potwierdzania obecności słuchaczy na zajęciach w roku szkolnym 2016/2017.

¹ Dalej także: Dyrektor Szkoły.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej także: Szkoła, Cosinus I. Do 5 sierpnia 2014 r. Szkoła była wpisana do ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonej przez m. st. Warszawa jako Zaoczna Policealna Szkoła "Cosinus I" w Warszawie. Od 6 sierpnia 2014 r. Szkoła zmieniła nazwę na: Policealna Szkoła "Cosinus I" w Warszawie.

⁴ W latach szkolnych od 2013/2014 do 2015/2016, a także zdarzenia przed i po tym okresie, mające znaczenie dla kontrolowanej działalności

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Prowadzenie procesu rekrutacji

1.1. Cosinus I jest szkołą niepubliczną policealną dla dorosłych, wpisaną do ewidencji placówek niepublicznych Urzędu m. st. Warszawy pod nr 285 Z⁵. Do końca sierpnia 2016 r. organem prowadzącym Szkołę była "Cosinus" Spółka z o.o. w Łodzi, od 1 września 2016 r. Szkołę prowadzi Fundacja Nacia w Warszawie.

O ofercie edukacyjnej Szkoły decydował organ prowadzący na podstawie analizy obowiązujących przepisów, popularności danego kierunku oraz rozpoznania rynku pracy. Rozpoznanie potrzeb skutkowało rozszerzeniem w kontrolowanym okresie oferty Szkoły o kształcenie stacjonarne i o cztery nowe zawody.

(dowód: akta kontroli tom I str. 5-15, 17-19)

1.2. O prowadzonym naborze do Szkoły informował organ prowadzący na swojej stronie internetowej⁶, a także w trakcie udziału w targach edukacyjnych i imprezach lokalnych. Oferta przekazywana była również do urzędów pracy i szkół średnich.

(dowód: akta kontroli tom I str. 17-20)

1.3. Od semestru jesienno 2013 r. do semestru wiosennego 2016 r. kształcenie w Szkole rozpoczęło 8 571 słuchaczy. Analiza 30 dokumentacji rekrutacyjnych⁷ wykazała, że kandydaci wypełnili i podpisali opracowany przez Szkołę kwestionariusz osobowy, złożyli świadectwo ukończenia szkoły średniej oraz w czterech przypadkach zaświadczenie lekarskie, zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki danego zawodu.

(dowód: akta kontroli tom I str. 16, 22-28)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W 26 z 30 zbadanych dokumentacji rekrutacyjnych nie było zaświadczenia lekarskiego, zawierającego orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu, wydanego zgodnie z przepisami w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych lub wyższych, uczniów tych szkół, studentów i uczestników studiów doktoranckich. Było to niezgodne z art. 20k ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie oświaty oraz z § 17 statutów szkoły, obowiązujących w latach szkolnych 2013/2014 – 2015/2016.

Dyrektor Szkoły, która zgodnie z § 7 ust. 3 statutów Szkoły⁸ decydowała o przyjęciu słuchaczy, wyjaśniła, że statut nie precyzuje terminu dostarczenia zaświadczenia, a odstępstwo od wymogu jego składania wynikało z przyjętej w Szkole praktyki.

(dowód: akta kontroli tom I str. 16, 22-27, 195-291)

Zdaniem NIK, art. 20k ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie oświaty, jednoznacznie określa, że do publicznej szkoły policealnej dla dorosłych przyjmuje się kandydatów, którzy posiadają ww. zaświadczenie lekarskie, co oznacza, że kandydat powinien takie zaświadczenie dostarczyć w momencie ubiegania się o przyjęcie do szkoły, przed wpisaniem go do księgi słuchaczy.

Brak badań lekarskich i wykluczenia przeciwwskazań do podjęcia praktycznej nauki zawodu w szczególnych przypadkach może narażać zdrowie słuchaczy i skutkować niemożliwością wykonywania przez nich wyuczonego zawodu.

⁵ Pozytywna opinia Kuratorium Oświaty w Warszawie z dnia 7 września 2004 r.

⁶ <http://www.cosinus.pl/warszawa>, <http://www.cosinus.pl/Rekrutacja> (dostęp: 11.10.2016 r.).

⁷ Dokumentację rekrutacyjną do badania wybrano w sposób losowy.

⁸ Z dnia: 1 września 2013 r., 4 lipca 2014 r., 1 września 2014 r., 15 grudnia 2014 r., 1 lutego 2015 r., 1 września 2015 r., 1 grudnia 2015 r. i 1 września 2016 r.

W zbadanej dokumentacji dwóch obywateli państw spoza Unii Europejskiej nie było dokumentów potwierdzających, że mogą korzystać z nauki w publicznych szkołach dla dorosłych na warunkach dotyczących obywateli polskich, tj. że spełniają kryteria określone w art. 94a ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁹. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że warunkiem przyjęcia do Szkoły każdego chętnego jest posiadanie wykształcenia średniego.

(dowód: akta kontroli tom I str. 22-28)

NIK podkreśla, iż spełnianie przez słuchaczy, obywateli państw spoza UE, kryteriów określonych w art. 94a ust. 2 ustawy o systemie oświaty, warunkuje otrzymywanie na nich dotacji. W Szkole brak było dokumentacji umożliwiającej sprawdzenie, czy organ prowadzący występował o dotację dla tych uczniów.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości¹⁰, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Sposób organizacji kształcenia w szkole

Opis stanu
faktycznego

2.1. W latach szkolnych 2013/2014-2015/2016 Szkoła kształciła słuchaczy w dziewięciu¹¹ zawodach. Na siedmiu kierunkach nauka trwała cztery, na dwóch dwa semestry, na siedmiu kierunkach zajęcia prowadzone były w formie zaocznej, na dwóch w stacjonarnej.

Szkolne plany nauczania dla każdego kierunku kształcenia opracowane zostały na podstawie przykładowych szkolnych planów nauczania dla szkół dla dorosłych, dostępnych na stronie internetowej Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej¹². Zaplanowany wymiar godzin kształcenia z podstaw przedsiębiorczości, kształcenia zawodowego teoretycznego i praktycznego, semestralny lub tygodniowy wymiar godzin oraz liczba godzin praktyk były zgodne z „Ramowym planem nauczania dla szkoły policealnej dla dorosłych”, określonym w załączniku Nr 13 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych¹³ oraz z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach¹⁴.

(dowód: akta kontroli tom I str. 16, 29-40)

2.2. Analiza wpisów w 16 dziennikach lekcyjnych dla pięciu kierunków kształcenia¹⁵ wykazała, że zaplanowane w pięciu zbadanych szkolnych planach nauczania godziny zajęć z poszczególnych przedmiotów zostały zrealizowane.

Kontrole Mazowieckiego Kuratora Oświaty¹⁶ przeprowadzone w ramach nadzoru pedagogicznego w lutym 2014 r. i w lutym 2016 r. wykazały, że Szkoła realizuje programy nauczania. Stwierdzone w 2016 r. uchybienia dotyczyły niewłaściwej organizacji praktyk zawodowych oraz realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (internet).

Dyrektor Szkoły w odpowiedzi na zalecenia poinformowała MKO o zmianie organizacji praktyk i o rezygnacji od września 2016 r. z kształcenia przez internet.

(dowód: akta kontroli tom I str. 41-56, 73, 99-103, 107-117, 120)

⁹ D.U. z 2016 poz. 1943. Dalej: ustawa o systemie oświaty.

¹⁰ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

¹¹ Technik geodeta, technik obsługi portów i terminali, florysta, opiekun medyczny, technik usług kosmetycznych, technik turystyki wiejskiej, asystent kierownika produkcji filmowej/telewizyjnej, technik masaży, opiekunka dziecięca.

¹² <http://www.koweziu.edu.pl/spn> (dostęp 21.10.2016 r.).

¹³ Dz. U. poz. 204, ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania.

¹⁴ Dz. U. poz. 184, ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach.

¹⁵ Dla zawodów: technik obsługi portów i terminali (lata szkolne 2014/2015-2015/2016), florysta (semestr wiosenny i jesienny 2015 r.), opiekun medyczny (semestr jesienny 2015 r. i wiosenny 2016 r.), technik usług kosmetycznych (semestr jesienny 2013 r., semestr wiosenny 2014 r. i rok szkolny 2015/2016) i technik turystyki wiejskiej (lata szkolne 2014/2015-2015/2016).

¹⁶ Dalej: MKO.

Kontrola doraźna¹⁷ przeprowadzona przez MKO w październiku 2016 r. wykazała, że Szkoła kształci zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego i realizuje programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia w danym zawodzie, posiada opracowane szkolne plany nauczania na dany etap edukacyjny, które uwzględniają ramowy plan nauczania dla szkoły publicznej danego typu oraz realizuje zajęcia edukacyjne w cyklu nie krótszym niż cykl określony w ramowym planie nauczania i w wymiarze nie niższym niż łączny wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych określony w ramowym planie nauczania szkoły publicznej danego typu.

(dowód: akta kontroli tom II str. 1-118)

W ankietach¹⁸, przeprowadzonych wśród 60 słuchaczy i absolwentów Szkoły, 80,0% osób oceniło jakość nauczania bardzo dobrze lub dobrze, 13,3% – przeciętnie, 6,7% – słabo lub źle. W ocenie 83,3% ankietowanych w trakcie nauki nie było czynników utrudniających, 16,7% zwróciło uwagę m.in. na odwoływanie i zmianę terminów zjazdów i zajęć oraz zmianę lub zastępstwa nauczycieli.

(dowód: akta kontroli tom I str. 396-467)

2.3. Zajęcia prowadzone były w siedzibie Szkoły przy ul. Łuckiej 13 oraz w salach wynajmowanych od Gimnazjum nr 45 przy ul. Żelaznej 71.

Oględziny wyposażenia sal dydaktycznych, w których kształcono w zawodach florysta, technik usług kosmetycznych i opiekunka dziecięca wykazały, że były one wyposażone w urządzenia, sprzęt i materiały określone w rozporządzeniu w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach.

MKO w wyniku kontroli przeprowadzonej w lutym 2016 r. stwierdził, że sale dydaktyczne, w których kształcono w zawodach technik turystyki wiejskiej, asystent kierownika produkcji filmowej/telewizyjnej, technik masażysta i opiekunka dziecięca spełniają wymagania określone w wymienionym rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli tom I str. 25, 28, 58-68, 109)

Bazę dydaktyczną szkoły 80,0% ankietowanych słuchaczy i absolwentów oceniło bardzo dobrze lub dobrze, 16,7% – przeciętnie, 13,3% – słabo lub źle.

(dowód: akta kontroli tom I str. 396-467)

2.4. Dyrektor Szkoły zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹⁹ dokonała corocznych kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki w pomieszczeniach przy ul. Łuckiej 13 i Żelaznej 71. Dyrektor Szkoły stwierdziła, że stan budynków, pracowni i pomieszczeń sanitarnych oraz ich wyposażenia był zgodny z przepisami i kierunkami kształcenia i w kontrolowanym okresie nie wymagał poprawy. Kopię protokołów z przeglądów Dyrektor przesłała do organu prowadzącego Szkołę.

MKO w grudniu 2014 r. w wyniku kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków nauczania w Szkole nie stwierdził uchybień.

(dowód: akta kontroli tom I str. 61-62, 69-87, 105-106)

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w m.st. Warszawie²⁰ decyzją z 23 stycznia 2009 r. dopuścił do użytkowania budynek przy ul. Łuckiej 13 na potrzeby szkoły dla dorosłych. Do października 2016 r. PPIS nie kontrolował Szkoły. W wyniku kontroli warunków sanitarnohigienicznych, przeprowadzonej w trakcie

¹⁷ Kontrola przeprowadzona 25-30 października 2016 r., zlecona na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli. Dalej: kontrola doraźna MKO.

¹⁸ Na 100 przekazanych przez NIK ankiet, odpowiedziało 60 osób, w tym 50 słuchaczy i 10 absolwentów Szkoły.

¹⁹ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.

²⁰ Dalej: PPIS.

kontroli NIK²¹, PPIS stwierdził cztery nieprawidłowości i wszczął w ich sprawie postępowanie administracyjne.

(dowód: akta kontroli tom I str. 69-74, 363-382)

2.5. Szkoła prowadziła dokumentację określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji²², a następnie w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. o takim samym tytule²³, w tym dzienniki lekcyjne i księgę słuchaczy.

Analiza 16 dzienników lekcyjnych wykazała, że ich integralną częścią były listy obecności, na których obecność na poszczególnych godzinach zajęć edukacyjnych słuchacze potwierdzali własnoręcznym podpisem.

(dowód: akta kontroli tom I str. 25, 28, 41-56, 88, tom II str. 1-118)

2.6. Szkoła prowadziła jedną księgę słuchaczy dla wszystkich kierunków kształcenia. W księdze, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia z 2002 r., a następnie § 6 ust. 2 rozporządzenia z 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji, wpisano chronologicznie według dat rozpoczęcia nauki dane słuchaczy, w tym imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, numer PESEL, adres zamieszkania słuchacza, datę rozpoczęcia nauki w Szkole, semestr, na który go przyjęto oraz datę i przyczynę wypisania ze Szkoły, tj. absolwent, rezygnacja lub skreślenie.

(dowód: akta kontroli tom I str. 25, 28, 88-98)

2.7. MKO w lutym 2014 r. w wyniku kontroli spełniania warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty stwierdził, że Szkoła prowadziła dokumentację przebiegu nauczania zgodnie z przepisami. Kolejna kontrola MKO, przeprowadzona w lutym 2016 r., wykazała braki wpisów w dziennikach lekcyjnych i dokonywanie sprostowań oczywistych omyłek w dokumentacji w sposób niezgodny z § 26 rozporządzenia z 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji.

W celu realizacji zaleceń MKO, Dyrektor Szkoły 22 marca 2016 r. wydała zarządzenie zobowiązujące nauczycieli do przestrzegania zasad dokonywania wpisów w dokumentacji szkolnej oraz wyegzekwowała uzupełnienie brakujących wpisów i sprostowań omyłek.

(dowód: akta kontroli tom I str. 69-74, 99-104, 107-125)

2.8. Wewnątrzszkolny system oceniania²⁴, w tym warunki i sposób ocenienia wewnątrzszkolnego, oceny z przedmiotów, zasady przeprowadzania egzaminów pisemnych, praktycznych i poprawkowych oraz zasady klasyfikacji słuchaczy, zostały opracowane przez organ prowadzący Szkołę i zamieszczone w statutach Szkoły²⁵. Ustalone zasady wynikały z uregulowań ustawy o systemie oświaty i rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych²⁶.

MKO w wyniku kontroli w lutym 2014 r. pozytywnie ocenił WSO, natomiast w lutym 2016 r. wykazał w statucie Szkoły nieprecyzyjność trzech zapisów dotyczących

²¹ Kontrola doraźna przeprowadzona 19 i 25 października 2016 r., zlecona przez Delegaturę NIK w Warszawie na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK. Dalej kontrola doraźna PPIS.

²² Dz.U. Nr 23, poz. 225, ze zm. Dalej: rozporządzenie z 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji.

²³ Dz. U. poz. 1170, ze zm. Dalej: dalej: rozporządzenie z 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji.

²⁴ Dalej: WSO.

²⁵ W rozdziale VIII. „Warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego” statutów Szkoły, obowiązujących od 1 września 2015 r. Poprzednio, tj. w statutach z 1 września 2014 r., 15 grudnia 2014 r. i z 1 lutego 2015 r. w rozdziale VII. „Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie”, w statutach z 1 września 2013 r. i z 4 lipca 2014 r. w rozdziałach: VII. „Ocenianie wewnątrzszkolne” i VIII. „Tryb przeprowadzania egzaminów”.

²⁶ Dz. U. poz. 843, ze zm. Do 31 marca 2015 r. obowiązywało rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, ze zm.).

przeprowadzania egzaminów. Dyrektor Szkoły oświadczyła, że poinformowała organ prowadzący o konieczności zmiany zakwestionowanych zapisów.

(dowód: akta kontroli tom I str. 26, 28, 100-103, 112-117, 120, 125-129)

Badanie przeprowadzone dla całego procesu kształcenia 30 słuchaczy trzech kierunków²⁷ wykazało, że byli oni promowani na następne semestry zgodnie z przyjętymi zasadami WSO, tj. w przypadku otrzymania więcej niż 30% punktów z egzaminacyjnych prac semestralnych i uczestnictwa w minimum 50% zajęć. Z 30 badanych dokumentacji wynika, że dziewięć osób decyzją Dyrektora Szkoły skreślono z listy słuchaczy na ostatnim semestrze w wyniku uchwały rady pedagogicznej o nieklasyfikowaniu z powodu nieodbycia praktyki zawodowej.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że słuchacze nie znajdują miejsca na odbycie praktyki zawodowej lub nie mogą jej pogodzić z pracą zawodową.

Kontrola doraźna MKO wykazała, że Szkoła stosuje zasady WSO w zakresie klasyfikacji semestralnej, promowania, przeprowadzania i dokumentowania egzaminów semestralnych i poprawkowych, przechowywania dokumentacji egzaminacyjnej i zwalniania słuchaczy z zajęć.

(dowód: akta kontroli tom I str. 130-139, tom II str. 1-118)

2.9. Frekwencja na zajęciach dokumentowana była podpisem słuchacza w dzienniku lekcyjnym. Analiza 16 dzienników lekcyjnych dla pięciu kierunków kształcenia wykazała najniższą frekwencję na pierwszych semestrach. Np. na zbadanych zajęciach pierwszego semestru na kierunku florysta, technik usług kosmetycznych i technik turystyki wiejskiej zawsze było mniej niż 55% słuchaczy, a w skrajnym przypadku nawet 7,1%, tj. 6 słuchaczy na 84 przyjętych²⁸. Na ostatnich semestrach (II lub IV) frekwencja na zajęciach wyniosła od 50% do 100%.

Analiza list obecności 60 słuchaczy z trzech oddziałów trzech kierunków²⁹ wykazała, że w całym procesie kształcenia z powodu niskiej frekwencji skreślono 11 z nich (18,3%), w tym w trakcie I semestru 8 osób³⁰.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w celu zapewnienia obecności na zajęciach słuchacze są systematycznie informowani o obowiązującej 50% frekwencji i skreśleni z listy w przypadku niespełnienia tego warunku. Ponadto wysyłane są sms-y przypominające o zajęciach.

(dowód: akta kontroli tom I str. 17, 20-21, 41-56, 145-146, 147, 150)

Od 1 października 2013 r., zgodnie z decyzją organu prowadzącego i uchwałami rady pedagogicznej Szkoły, część zajęć prowadzono z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia internetowe odbywały się bez udziału nauczyciela. Obecność na nich zaliczano, gdy słuchacz zalogował się do systemu na konkretną lekcję i na koniec miesiąca uzupełnił podpis w dzienniku lekcyjnym.

MKO w wyniku kontroli w lutym 2016 r. uznał, że przyjęta przez Szkołę organizacja kształcenia przez internet nie pozwała na prawidłowe potwierdzenie obecności słuchaczy. Kurator stwierdził, że w obecnym stanie prawnym taki sposób kształcenia może stanowić formę uzupełniającą, z zastrzeżeniem że zasady klasyfikowania i promowania słuchaczy będą zgodne z przepisami rozdziału 3a ustawy o systemie oświaty i rozporządzeniem w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.

²⁷ Dla zawodów: florysta (semestr wiosenny i jesienny 2015 r.), technik usług kosmetycznych i technik turystyki wiejskiej (lata szkolne 2014/2015-2015/2016).

²⁸ Np. na kierunku florystyka na semestrze wiosennym Ia w roku szkolnym 2014/2015 na przedmiocie zawodowym „Wykonywanie kompozycji florystycznych” i „Kulturowe podstawy florystyki i środki wyrazu twórczego”.

²⁹ Dla zawodów: technik obsługi portów i terminali (lata szkolne 2014/2015-2015/2016), opiekun medyczny (rok szkolny 2015/2016) i technik usług kosmetycznych (lata szkolne 2014/2015-2015/2016).

³⁰ Z pozostałych słuchaczy Szkołę zakończyło 14 (23,3%) osób, 10 zrezygnowało, a 25 nie dopuszczono do egzaminów lub nie odbyło praktyki zawodowej.

Od września 2016 r. Szkoła odstąpiła od kształcenia z wykorzystaniem internetu.
(dowód: akta kontroli tom I str. 111-120, 147-158)

Według ankiet 10 (16,7%) słuchaczy i absolwentów spotkało się z prośbą pracownika Szkoły o potwierdzenie podpisem obecności na zajęciach, na których były nieobecne, w tym siedem (11,7%) osób dokonało takiego potwierdzenia.
(dowód: akta kontroli tom I str. 396-467)

2.10. Miesięczne informacje o liczbie słuchaczy, na których przysługiwała dotacja, wykazywał do Urzędu Dzielnicy Wola m.st. Warszawy organ prowadzący Szkołę. W sześciu wybranych miesiącach³¹ wykazano od 928 do 1443 słuchaczy uczestniczących w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Analiza przekazanych danych dla trzech kierunków za luty 2015 r. i 2016 r. nie wykazała błędów w obliczeniach.

Urząd Dzielnicy Wola m.st. Warszawy, przekazujący organowi prowadzącemu dotację dla Szkoły, w latach szkolnych 2013/2014 – 2015/2016 trzykrotnie skontrolował zgodność wykazywanych danych ze stanem faktycznym i w 17 z 18 zbadanych miesięcy stwierdził zawyżanie liczby słuchaczy, na których przysługiwała dotacja. Różnice wynosiły od 2 (0,2%) do 140 (11,7%) osób. W wyniku zastrzeżeń organu prowadzącego Szkołę, Urząd dla 10 miesięcy skorygował swoje ustalenia, zmniejszając wykazane różnice, które po korekcie maksymalnie wyniosły 51 (4,3%) osób.

(dowód: akta kontroli tom I str. 69, 159-189)

2.11. W latach szkolnych 2013/2014 – 2015/2016 w Szkole obowiązywało osiem statutów nadanych przez organ prowadzący. W każdym zawarto zapisy określone w art. 84 ustawy o systemie oświaty, w tym postanowienia dotyczące obowiązków słuchaczy oraz przypadków, w których słuchacz może zostać skreślony z listy słuchaczy.

Analiza statutu, dokonana przez MKO w lutym 2016 r., wykazała nieprecyzyjność ośmiu zapisów, dotyczących m.in. organizacji egzaminów i konsultacji oraz zasad likwidacji oddziałów. Dyrektor Szkoły oświadczyła, że poinformowała organ prowadzący o konieczności zmiany zakwestionowanych zapisów.

(dowód: akta kontroli tom I str. 112-129, 194-317)

2.12. W latach szkolnych 2013/2014 – 2014/2015 w Szkole pracowało łącznie 75 osób. Organ prowadzący Szkołę podpisywał z nimi umowę zlecenia lub umowę o świadczenie usług pedagogicznych. Analiza kwalifikacji 15 nauczycieli wykazała, że posiadali kwalifikacje określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli³².

(dowód: akta kontroli tom I str. 26, 28, 190-193)

Wiedzę i kompetencje nauczycieli 85,0% ankietowanych słuchaczy i absolwentów oceniło bardzo dobrze lub dobrze, 13,3% – przeciętnie, 1,7% – słabo.

(dowód: akta kontroli tom I str. 396-467)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Szkoła nie zapewniła sal wykładowych o należytej wielkości i właściwej liczby stanowisk do zajęć praktycznych.

³¹ Listopad 2013 r., luty 2014 r., październik 2014 r., luty 2015 r., wrzesień 2015 r. i luty 2016 r.

³² Dz. U. z 2015 r., poz. 1264.

Kształcenie zawodowe teoretyczne dla ponad 70-osobowych oddziałów prowadzone było w salach wyposażonych w 50 miejsc siedzących. MKO w wyniku kontroli doraźnej ustalił, że dla 68 – 71-osobowych oddziałów przeznaczono 30-osobowe sale dydaktyczne.

Kształcenie zawodowe praktyczne dla ponad 70-osobowych oddziałów I semestru w zawodach florysta i technik usług kosmetycznych prowadzone było w salach, w których zorganizowano 20 – 30 stanowisk. MKO ustalił, że dla 45-osobowego oddziału w zawodzie technik usług kosmetycznych przeznaczono pracownię wyposażoną w 15 stanowisk do zajęć praktycznych. Było to niezgodne z częścią III załącznika do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach, wg którego jedno stanowisko przeznaczone jest dla maksimum dwóch osób.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że frekwencja na zajęciach wynosi ok. 70-80%. Podczas wykładów istnieje możliwość dostawienia stolików z pulpitemi, natomiast zajęcia praktyczne słuchacze wykonują nie na stałych stanowiskach (florysta) lecz w miejscach, gdzie zgromadzone są materiały lub jedno stanowisko może być wykorzystywane przez 3 – 4 osoby (kosmetyka).

(dowód: akta kontroli tom I str. 58-68, 147-152,
tom II str. 28, 32, 58, 62, 66, 88, 98-99)

Zdaniem NIK, obowiązkiem Szkoły jest zapewnienie słuchaczom prawidłowych warunków kształcenia z uwzględnieniem wyposażenia i wielkość sal przy realizacji programu nauczania i organizacji zajęć.

2. PPIS stwierdził w Szkole brak wspomagania wentylacji grawitacyjnej w toaletach, niezgodne z przepisami usytuowanie i oświetlenie dwóch sal dydaktycznych oraz brak certyfikatów na krzesła z pulpitem. W związku z ww. nieprawidłowościami PPIS wystosował do organu prowadzącego Szkołę i Dyrektora Szkoły zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego. Ponadto PPIS wystąpił o zapewnienie szatni dla słuchaczy kierunków technik masażysta i technik usług kosmetycznych poza salami, w których prowadzone są zajęcia praktyczne. Do czasu zakończenia kontroli NIK trwało postępowanie wyjaśniające w ww. sprawach.

(dowód: akta kontroli tom I str. 367-382)

3. MKO w wyniku kontroli doraźnej stwierdził m.in.:
  - w księdze słuchaczy brak dat ukończenia Szkoły, co było niezgodne z § 6 ust. 2 rozporządzenia z 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji,
  - w księgach arkuszy ocen brak adnotacji wymaganej w § 16 ust. 3 wymienionego rozporządzenia,
  - w bieżących dziennikach lekcyjnym na rok szkolny 2016/2017 brak części danych osobowych słuchaczy i semestralnego planu zajęć edukacyjnych wymaganych w § 10 ust. 2 wymienionego rozporządzenia.

MKO w siedmiu na dziewięć skontrolowanych kierunków zalecił prowadzenie dokumentacji przebiegu nauczania ustalonej dla szkół publicznych zgodnie z art. 7 ust. 3 pkt 4 ustawy o systemie oświaty i rozporządzeniem z 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji.

(dowód: akta kontroli tom II str. 1-118)

4. MKO w wyniku kontroli doraźnej w trakcie obserwacji stwierdził niepotwierdzenie przez słuchaczy obecności własnoręcznym podpisem, co może według MKO skutkować nieprawidłowościami w dopuszczeniu słuchaczy do egzaminów semestralnych, a tym samym naruszeniem art. 44w ust.2 ustawy o systemie oświaty.

MKO w trzech na dziewięć skontrolowanych kierunków zalecił prawidłowe potwierdzanie obecności słuchaczy na zajęciach.

(dowód: akta kontroli tom II str. 1-118)

5. MKO w protokole kontroli z 7 marca 2016 r. wnioskował o dostosowanie statutu Szkoły do obowiązujących przepisów prawa.

Dyrektor Szkoły 5 kwietnia 2016 r. poinformowała MKO, że dokonano zmian statutu, mimo że organ prowadzący Szkołę do czasu kontroli NIK (listopad 2016 r.) nie zmienił kwestionowanych zapisów.

Dyrektor Szkoły oświadczyła, że o realizacji zaleceń MKO otrzymała ustną informację od przedstawicieli organu prowadzącego Szkołę.

(dowód: akta kontroli tom I str. 112-113, 117, 120, 125-126)

Zdaniem NIK, brak informacji pisemnych nie uprawniał Dyrektora Szkoły do potwierdzenia, że zalecenie zostało wykonane.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

3. Skuteczność i efektywność kształcenia

3.1. W latach szkolnych 2013/2014 – 2015/2016 na dziewięciu kierunkach kształcenia naukę w Szkole ukończyło 962 osób, co stanowiło 12,8% słuchaczy rozpoczynających naukę na I semestrze (7 538 osób). Dyplom zawodowy otrzymało 542 słuchaczy, tj. 7,2% osób rozpoczynających naukę i 56,3% absolwentów.

Najlepsze ilościowe efekty Szkoła uzyskała na kierunkach florysta i opiekun medyczny, które w badanym okresie rozpoczęło odpowiednio 1 758 i 754 słuchaczy, zakończyło 316 i 136 (18,0%), a 189 (10,8%) i 97 (12,9%) otrzymało dyplom zawodowy. Najniższe efekty osiągnięto w zawodach technik obsługi portów i terminali oraz asystent kierownika produkcji filmowej, które rozpoczęło odpowiednio 796 i 216 słuchaczy, zakończyło 23 (2,9%) i 11 (5,1%), a pięciu (0,6%) i jeden (0,5%) uzyskało tytuł technika.

W trakcie sześciu badanych semestrów słuchacze Szkoły 1 819 razy przystępowali do egzaminów zewnętrznych w 14 kwalifikacjach. Otrzymali 1 265 świadectw potwierdzających kwalifikacje w zawodzie. Uzyskana przez słuchaczy zdawalność na poziomie 69,5% była porównywalna do średnich danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej³³ i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej³⁴.

Średnie³⁵ wyniki słuchaczy z etapu pisemnego w sześciu sesjach wyniosły 69,9% punktów możliwych do uzyskania (w zależności od kwalifikacji od 60,4% do 80,1%), a z etapu praktycznego 84,6% (od 80,9% do 89,4%).

Najlepsze jakościowe efekty w wyniku egzaminów zewnętrznych Szkoła uzyskała na kierunkach florysta i technik usług kosmetycznych. Np. z kwalifikacji „A.62. Wykonywanie zabiegów kosmetycznych ciała” 432 słuchaczy uzyskało z etapu pisemnego średnio 73,8%, a z etapu praktycznego 86,3% punktów możliwych do uzyskania. Zdawalność i średni wynik z etapu praktycznego egzaminu z kwalifikacji „A.61 Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy”, do którego przystąpiło 540 słuchaczy, w każdej badanej sesji były wyższe od średnich podanych przez OKE.

³³ Według „Sprawozdań z osiągnięć zdających egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie” sporządzonych przez CKE, w roku szkolnym 2013/2014 świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie otrzymało 62,77% zdających, w roku szkolnym 2014/2015 – 71,41% i w roku szkolnym 2015/2016 – 73,67%.

<https://www.cke.edu.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-w-nowej-formule/wyniki-2/> (dostęp 14.11.2016 r.).

³⁴ Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (dalej: OKE) podano na podstawie analiz wyników egzaminów zewnętrznych opracowanych po każdej sesji przez Dyrektora Szkoły w ramach nadzoru pedagogicznego.

³⁵ Średnia arytmetyczna wyników słuchaczy w sześciu badanych sesjach, wyliczona na podstawie sprawozdań z przeprowadzonego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, przekazanych Dyrektorowi Szkoły przez OKE.

Najniższe efekty osiągnięto w zawodzie geodeta. Np. z etapu pisemnego z kwalifikacji „B.36 Wykonywanie prac geodezyjnych związanych z katastrzem i gospodarką nieruchomościami” 35 słuchaczy uzyskało średnio 65,4%, a z etapu praktycznego 83,8% punktów. W jednym przypadku, tj. w sesji styczeń - luty 2015 r. z etapu pisemnego egzaminu z kwalifikacji „B.34. Wykonywanie pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywanie wyników pomiarów” słuchacze Szkoły uzyskali średni wynik w wysokości 40,0%, tj. niższy od progu zdawalności.

Według analiz Dyrektor Szkoły, opracowanych w ramach nadzoru pedagogicznego po każdej sesji, wyniki słuchaczy Szkoły uzyskane na egzaminach zewnętrznych były porównywalne z danymi OKE, a różnice nie wykazywały jednoznacznej tendencji w kolejnych sesjach. W celu zwiększania skuteczności kształcenia w Szkole przeprowadzano próbne egzaminy zawodowe w formie porównywalnej do egzaminów zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 17, 20, 318-351)

3.2. Według stanu na 1 listopada 2013 r. w Szkole było 1 932 słuchaczy, 1 listopada 2014 r. – 2 272, 1 listopada 2015 r. – 1 956, a 11 października 2016 r. – 1 659 słuchaczy.

Z 7 538 słuchaczy rozpoczynających naukę, w badanym okresie 4 859 (64,5%) wykreślono z listy słuchaczy, a 1 711 (22,7%) zrezygnowało. Zmniejszenie liczby słuchaczy występowało głównie w trakcie i po pierwszym semestrze, w tym w ciągu jednego miesiąca od podjęcia nauki zrezygnowało 105 (1,4%) osób. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w celu uniknięcia rezygnacji słuchaczy po uzyskaniu zaświadczenia o podjęciu nauki, wymaganego do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej, zaświadczenia te wydawane są na okres 30 dni po warunkiem 50% frekwencji słuchacza na zajęciach.

(dowód: akta kontroli tom I str. 26, 28, 319-326, 349-351, 395)

3.3. Działalność Szkoły finansowana była przez organ prowadzący Szkołę z dotacji Urzędu dzielnicy Wola m.st. Warszawy i środków własnych. Środki publiczne w 2013 r. wyniosły 858,3 tys. zł, w 2014 r. – 2 231,4 tys. zł i w 2015 r. – 3 087,9 tys. zł, a wydatki ze środków publicznych na jednego słuchacza³⁶ odpowiednio 585,45 zł, 1 456,50 zł i 1 757,51 zł.

Z informacji³⁷ otrzymanej od organu prowadzącego Szkołę wynika, że środki z dotacji wpływały na odrębny rachunek bankowy Szkoły i wydatkowane były na cele określone w art. 80 ust. 3d ustawy o systemie oświaty.

(dowód: akta kontroli tom I str. 353-359)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

³⁶ Liczba słuchaczy wg stanu na 30 września danego roku.

³⁷ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ust. 7 ustawy o NIK.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁸, wnosi o:

- 1) wymaganie zaświadczeń lekarskich, zawierających orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu,
- 2) dostosowanie organizacji zajęć dla słuchaczy do wielkości sal dydaktycznych i liczby stanowisk do zajęć praktycznych,
- 3) prowadzenie dokumentacji przebiegu nauczania zgodnie z przepisami określonymi przez Ministra Edukacji Narodowej,
- 4) prawidłowe potwierdzanie obecności słuchaczy na zajęciach,
- 5) zapewnienie właściwych warunków sanitarnohigienicznych w Szkole.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa,   grudnia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Lidia Łucka
główny specjalista k.p.

³⁸ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096, ze zm.